

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Miljø- og Fødevareklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

FREDNINGSNÆVNET >

Matr. nr. 6a Tyrsted.

Anmelder:

Fredningsnævnet for

Vejle amt.

Stempel-og gebyrfri i h. t.

l. nr. 140/1937.

Fredningsdeklaration.

Underskrevne gårdejer Evald Sørensen, Tyrsted, indgår herved på for at bidrage til at værne om Tyrsted kirkes frie beliggenhed, at nedennævnte areal af den mig tilhørende ejendom matr. nr. 6a Tyrsted, fre-des som nedenfor anført.

Aralet beskrives således:

En trekant i arealets nordvestlige hjørne, der udgøres af en li-nie på 30 m fra spidsen mod vest og syd og en linie, der forbinder disse.

Fredningen har følgende omfang:

Arealerne må ikke bebygges eller beplantes. Der må ikke anbringes transformatorstationer, telefon-eller telegrafmaster, skure, udsalgsboder, vogne til beboelse eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Jeg forbeholder mig dog ret til beplantning i en højde af ikke over halvstammede træer.

For fredningen ydes intet vederlag.

Denne fredningsdeklaration må lyses på min ejendom matr. nr. 6a Tyrsted og de matr. nre., i forbindelse med hvilke den er noteret som samlet ejendom.

Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Vejle amt og menigheds-rådet for Tyrsted hver for sig.

Tyrsted, d. 9. nov. 1951.

Evald Sørensen.

Godkendes, idet det bemærkes, at kopi af kort er henlagt på akt for m. nr. 11a Tyrsted by og sogn.

Fredningsnævnet for Vejle amt, d. 26. marts 1952.

P. n. v.

C. Rudbeck.

Matr. nr. 6 1 Tyrsted.

Anmelder:

Fredningsnævnet for

Vejle amt.

Stempel-og gebyrfri i h. t.

l. nr. 140/1937.

Fredningsdeklaration.

Underskrevne Magnus Johs. Madsen, Tyrsted, indgår herved på for at bidrage til at værne om Tyrsted kirkes frie beliggenhed, at nedennævnte areal af den mig tilhørende ejendom matr. nr. 6 1 Tyrsted by og sogn, fredes som nedenfor anført.

Arealet beskrives således:

Trekanten syd for kirkegården, mod vest begrænset af stien, der fører op til kirkegården.

Fredningen har følgende omfang:

bebygges eller
Arealet må ikke/beplantes. Der må ikke anbringes transformatorstationer, telefon-eller telegrafmaster, skure, udsalgsboder, vogne til beboelse eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Jeg forbeholder mig dog ret til beplantning med buske m. v.

For fredningen ydes intet vederlag.

Denne fredningsdeklaration må lyses på min ejendom matr. nr. 6 1 Tyrsted og de matr. nre., i forbindelse med hvilke den er noteret som samlet ejendom.

Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Vejle amt og menighedsrådet for Tyrsted hver for sig.

Tyrsted, d. 9. nov. 1951.

Magnus Madsen.

Godkendes, idet det bemærkes, at kopi af kort er henlagt på akt for m. nr. 11a Tyrsted by og sogn.

Fredningsnævnet for Vejle amt, d. 26. marts 1952.

P. n. v.
C. Rudbeck.

Matr. nr. 8a Tyrsted.

Stempel-og gebyrfri i h. t.

l. nr. 140/1937.

Anmelder:

Fredningsnævnet for

Vejle amt.

Fredningsdeklaration.

Underskrevne gårdejer Anton Johansen, Tyrsted, indgår herved på for at bidrage til at værne om Tyrsted kirkes frie beliggenhed, at nedennævnte areal af den mig tilhørende ejendom matr. nr. 8a Tyrsted fredes som nedenfor anført.

Arealet beskrives således:

Det sydvestlige hjørne, der begrænses af 30 m fra selve hjørnet med vinkelben mod vest og syd i denne længde og en linie, der forbin- der disse, således at arealet udgør en trekant.

Fredningen har følgende omfang:

Arealerne må ikke bebygges eller beplantes. Der må ikke anbringes transformatorstationer, telefon-eller telegrafmaster, skure, udsalgsbo- der, vogne til beboelse eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Jeg forbeholder mig dog ret til beplantning ikke over halvstammede træer.

For fredningen ydes intet vederlag.

Denne fredningsdeklaration må lyses på min ejendom matr. nr. 8a Tyr- sted og de matr. nre., i forbindelse med hvilke den er noteret som sam- let ejendom.

Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Vejle amt og menigheds- rådet for Tyrsted hver for sig.

Tyrsted, d. 9. nov. 1951.

Anton Johansen.

Godkendes, idet det bemærkes, at kopi af kort er henlagt på akt for matr. nr. 11a Tyrsted by og sogn.

Fredningsnævnet for Vejle amt, d. 26. marts 1952.

P. n. v.

C. Rudbeck.

Matr. nr. 8b Tyrsted.

Anmelder:

Fredningsnævnet for

Vejle amt.

Stempel-og gebyrfri i h. t.

l. nr. 140/1937.

Fredningsdeklaration.

Underskrevne Tyrsted-Uth sogneråd indgår herved på for at bidrage til at værne om Tyrsted kirkes frie beliggenhed, at nedennævnte areal af den kommunen tilhørende ejendom matr. nr. 8b af Tyrsted by og sogn, skolelærerembedet, fredes som nedenfor anført.

Arealet udgør den del, der ligger indenfor en afstand af 40 m fra kirkegårdsdiget.

Dette areal må ikke bebygges eller beplantes med træer. Der må ikke anbringes transformatorstationer, telefon-eller telegrafmaster, skure, udsalgsboder, vogne til beboelse eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

For fredningen ydes intet vederlag.

Denne fredningsdeklaration må lyses på ovennævnte ejendom med påtale-
ret for fredningsnævnet for Vejle amt og menighedsrådet for Tyrsted.

Tyrsted - Uth sogneråd, den 20/11 1951.

P. A. Rasmussen.

J. Vitten. Carl Rasmussen. Johs. Jensen. Mikael Kristensen.

Marinus Jensen. K. S. Mortensen. Alfred Møller. Iver Andersen.

M. Petersen. Ove Hjerrild.

Godkendes, idet bemærkes, at kopi af kort er henlagt på akt
for matr. nr. 11a Tyrsted by og sogn.

Fredningsnævnet for Vejle amt, d. 26. marts 1952.

P. n. v.

C. Rudbeck.

Matr. nr. 10g Tyrsted.

Stempel- og gebyrfri i
h. t. l. nr. 140/1937.

Anmelder:

Fredningsnævnet for
Vejle amt.

Fredningsdeklaration.

Underskrevne sognefoged, gårdejer Therv. Kjør, Tyrsted, indgår herved på for at bidrage til at værne om Tyrsted kirkes frie beliggenhed, at nænnævnte areal af den mig tilhørende ejendom matr. nr. 10g Tyrsted by og sogn fredes som nedenfor anført.

Arealet beskrives således:

Det areal, der ligger indenfor en afstand af 50 m fra Tyrsted kirkegård.

Fredningen har følgende omfang:

Arealerne må ikke bebygges eller beplantes. Der må ikke anbringes transformatorstationer, telefon- eller telegrafmaster, skure, udsalgsboder, vogne til beboelse eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Jeg forbeholder mig dog ret til beplantning med en højde som halvtam- mede træer.

For fredningen ydes intet vederlag.

Denne fredningsdeklaration må lyses på min ejendom matr. nr. 10g Tyrsted og de matr. nre., i forbindelse med hvilke den er noteret som samlet ejendom.

Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Vejle amt og menighedsrå- det for Tyrsted hver for sig.

Tyrsted, d. 9. nov. 1951.

Th. Kjør.

Godkendes, idet det bemærkes, at kopi af kort er henlagt på

akt for matr. nr. 11a Tyrsted.

Fredningsnævnet for Vejle amt, d. 26. marts 1952.

P. n. v.
C. Rudbeck.

Matr. nr. 11a Tyrsted.

Anmelder:
Fredningsnævnet for
Vejle amt.

Stempel-og gebyrfri i h. t.

l. nr. 140/1952.

Fredningsdeklaration.

Underskrevne gårdejer Niels Hansen Ladefoged, Tyrsted, indgår herved på for at bidrage til at værne om Tyrsted kirkes frie beliggenhed, at nedenævnte areal af den mig tilhørende ejendom matr. nr. 11a af Tyrsted by og sogn, fredes som nedenfor anført.

Arealet beskrives således:

Arealet mellem kirkegården og landevejen Horsens - Bjerre, mod syd begrænset af kommunevejen og mod nord af en linie parallel med sidstnævnte og i fortsættelse af kirkegårdsdigets nordlige side.

Fredningen har følgende omfang:

Arealerne må ikke bebygges eller beplantes. Der må ikke anbringes transformatorstationer, skure, udsalgsboder, vogne til beboelse eller lignende skønhedsforstyrrende genstande.

Heg forbeholder mig dog ret til beplantning med en højde, der ikke overstiger halvstammede træer.

For fredningen ydes intet vederlag.

Denne fredningsdeklaration må lyses på min ejendom matr. nr. 11a Tyrsted og de matr. nre., i forbindelse med hvilke den er noteret som samlet ejendom.

Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Vejle amt og menighedsrådet for Tyrsted hver for sig.

Tyrsted, d. 9. nov. 1951.

Niels Hansen Ladefoged.

Godkendes.

Fredningsnævnet for Vejle amt, d. 26. marts 1952.

P. n. v.

C. Rudbeck.

KORT >

Denne kort-gennart er nøjagtig genpart af det originale kort vedrørende ejendomme, som

attesteres herved

nr. 11^a m. 11

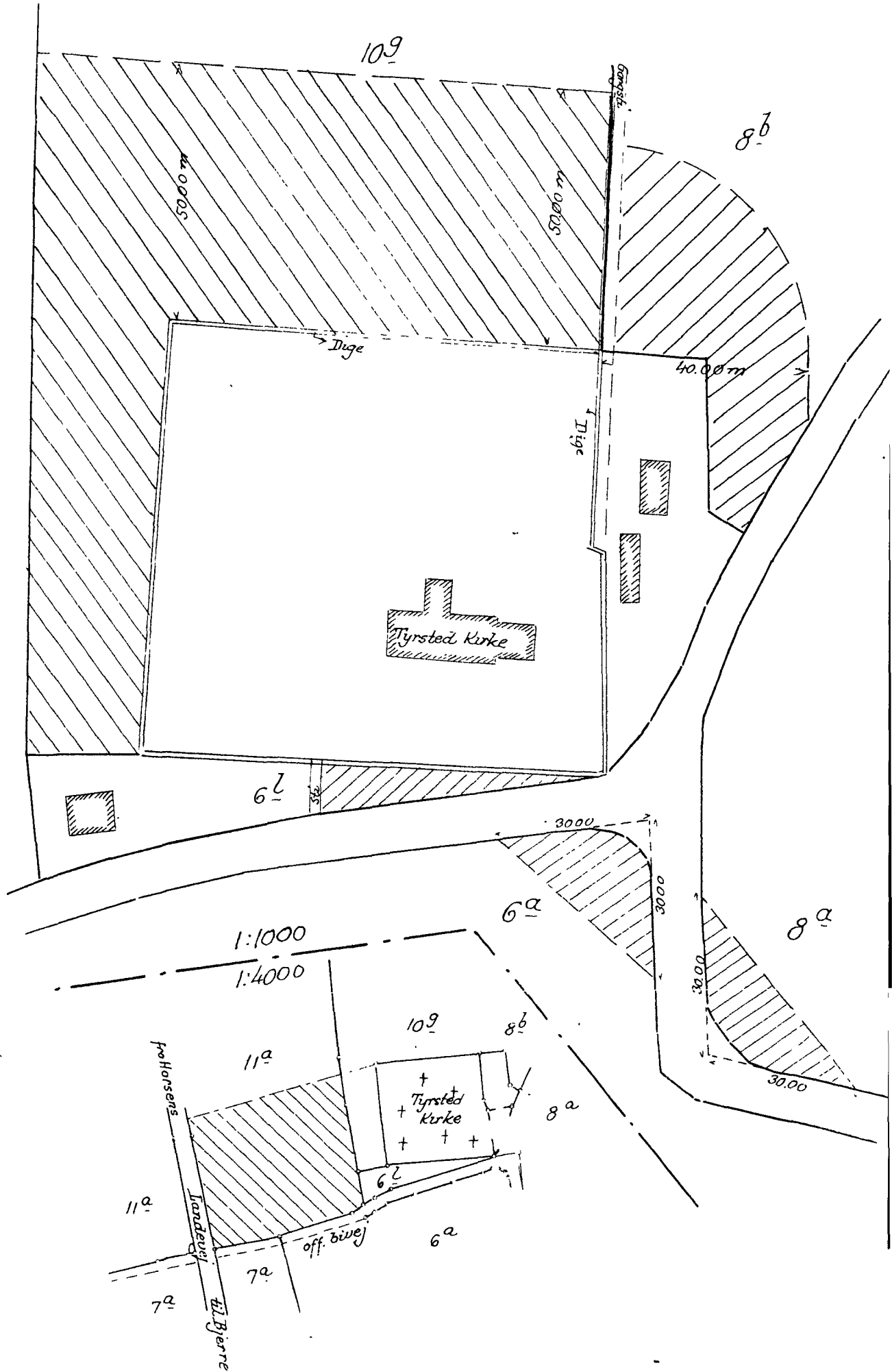
Justitsministeriets genpartskartlærer.

Horsens d. 23 jan 1952

Navn

H. H. H. H.

Terræn af
Tyrsted by og sogn,
Bjerrehæred, Vejle amt.

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

LCB

Vejle Amt
Teknik og Miljø
Landskabsgruppen
Damhaven 12
7100 Vejle

SCANNET

Modtaget i
Stats- og Naturstyrelsen
15. FEB 2005

Domhusgade 24
6000 Kolding
man-tor 9-15, fre 8-14
Tlf. 76 31 96 00
Fax 76 31 96 41

CVR nr. 21-65-95-09

Nævnets j.nr. FVA 57/2004
Deres j.nr. 8.70.51.8-86

Fredningen af Tyrsted Kirkes omgivelser

Ansøgning om tilbygning til eksisterende sognehus inden for fredningen af Tyrsted Kirkes omgivelser

14.2.2005

Sagen er indbragt for Fredningsnævnet ved Vejle Amts brev af 15. december 2004, hvori det hedder:

"Vedrørende ansøgning om opførelse af tilbygning til eksisterende sognehus på ejendommen matr.nr. 8 b, Tyrsted By, Tyrsted, be-liggende Kirkevej 20, 8700 Horsens.

Amtet har fra Horsens Kommune den 6. december modtaget en ansøgning fra arkitektfirmaet Knudsen & Halling A/S om opførelse af tilbygning til sognehuset på ovennævnte ejendom.

Der er tale om at opføre en bygning, etageareal 294 m² som en vin-kebygning til det eksisterende sognehus ca. 10 m fra kirkegårdsdi-get. Tilbygningen opføres med en højde på ca. 6,5 m. Der ud over søges der yderligere om at opføre et maskinhus på 120 m². Maskin-huset opføres nord for sognehuset.

Ejendommen matr.nr. 8 b er omfattet af en fredningsdeklaration fra 1952. Fredningsnævnet og Menighedsrådet for Tyrsted Kirke er på-taleberettiget.

Ifølge fredningsdeklarationen må det pågældende areal ikke bebygges eller beplantes med træer i en afstand af 40 m fra kirkegårdsdi-get.

Det eksisterende sognehus er opført i 1970 ca. 15 m fra kirkegårdsdi-get. Sogne-huset er om-bygget i 1988.

Da der er tale om udvidelse af et eksisterende sognehus, der har lig-get på ejendommen si-den 1970, ses der ikke at være væsentlige betænkeligheder ved det ansøgte."

Om ejendommens beliggenhed henvises til vedlagte kort.

Arkitektfirmaet Knudsen & Halling A/S har fremsendt materiale, hvorefter projektet har været forelagt for Horsens-Gedved Provstiudvalg og for Kgl. bygningsinspektør Niels Vium.

2001-1211/10-0001
33

Fredningsnævnet har endvidere forelagt projektet for Århus Stiftsøvrighed, der ved brev af 1. februar 2005 har svaret, at stiftsøvrigheden ikke har bemærkninger til, at fredningsnævnet giver dispensation fra den tinglyste fredningsdeklaration på matr. nr. 8 b Tyrsted by, Tyrsted med henblik på udvikelse af sognehuset.

Fredningsnævnets afgørelse:

Efter det af Vejle amt anførte giver Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte tilbygning til eksisterende sognehus og til opførelse af et maskinhus. De givne tilladelser skønnes ikke at stride mod fredningens formål.

Nævnets afgørelse kan påklages i overensstemmelse med reglerne i naturbeskyttelseslovens kapitel 12. Klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Vejle amt, Domhusgade 24, 6000 Kolding, inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandling af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra dato.

Andre myndigheders tilladelse kan være nødvendig.

Kopi af dette brev er sendt til Arkitektfirmaet Knudsen & Halling A/S, Søndergade 49, 8700 Horsens, til Horsens kommune, Rådhusstræde 4, 8700 Horsens (j.nr. 20.04.2004), til Danmarks Naturfredningsforenings lokal-komite v/ formanden Birthe Anker Christensen, Torsted Allé 97, 8700 Horsens, til Danmarks Naturfredningsforening, Madsnedøgade 20, 2100 København Ø, til Friluftsrådet, v/ amtsformand Peder Rasmussen, Calvinsvej 53, 7000 Fredericia, til Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, og til Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Med venlig hilsen

Claus Rasmussen
formandssuppleant

Mål 1:10.000
©Kort- & Matrikelstyrelsen

	Naturområde, særlig værdifuldt		Zoneforhold
	Naturområde		Industriområde m. særlige beliggenhedskrav
	Småbiotopområde		Byområde
	Ny natur		Kulturhistorisk beskyttelsesområde
	Økologisk forbindelseslinie		Beskyttelseslinie
	Internationalt beskyttelsesområde		Rekreativ stierute
	Værdifuldt landskab		Vejkorridor
	Råstofgraveområde		Jernbanekorridor
	Skovbyggelinie		Elledningskorridor
	§3 område		gasledningskorridor
	Kirkens omgivelser, højdebyggelinie		Transportkorridor
	Fredning		Støjkonsekvensområde
	Fortidsminde (gravhøj)		Regionalt erhvervs- og centerområde

Den 13. januar 2025

FN-MJØ-232-2024. Midlertidigt oplag ved Tyrsted kirke

Fredningsnævnet modtog den 23. december 2024 en ansøgning fra Per Aarsleff A/S om at etablere et midlertidigt oplag ved Tyrsted kirke på matr.nr. 10r Tyrsted By, Tyrsted, Kirkevej 20, 8700 Horsens i forbindelse med udførelse af kloakseparering i området. Ejendommen ejes af menighedsrådet for Tyrsted-Uth kirker, som har udlejet et areal på 3.000 m² til Per Aarsleff A/S til brug herfor for perioden 1. januar 2025 til 31. december 2027.

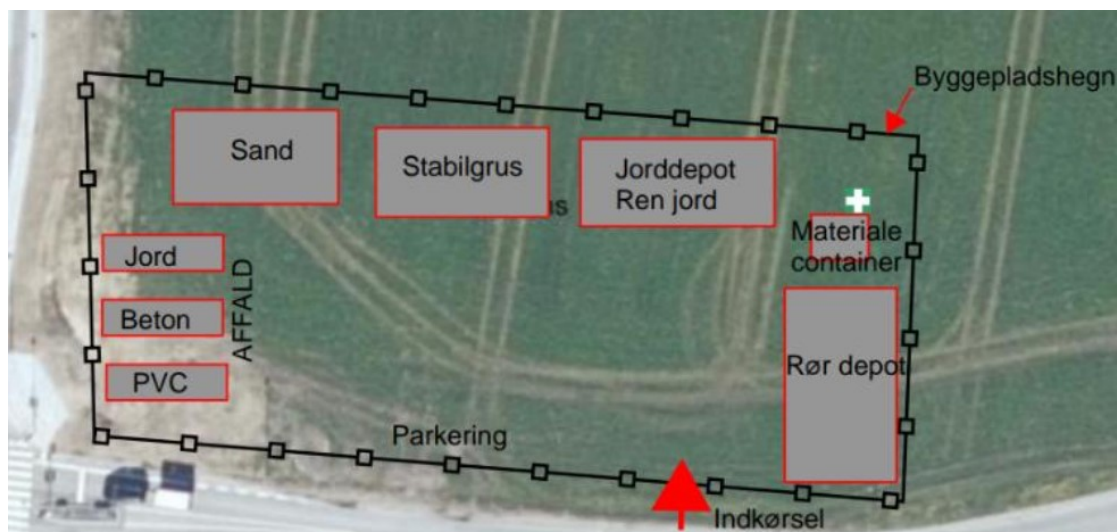
Sagens oplysninger

Tyrsted kirkes frie omgivelser er sikret ved en række fredningsdeklarationer, som alle er godkendt af fredningsnævnet den 26. marts 1952. Det fremgår af disse deklarationer, at arealerne ikke må bebygges eller beplantes. Der må ikke anbringes transformatorstationer, telefon- eller telegrafmaster, skure, udsalgsboder, vogne til beboelse eller lignende skønhedsforstyrrende genstande. Der er dog på de privatejede arealer taget forbehold om enten beplantning med en højde, der ikke overstiger halvstammede træer, eller om beplantning med buske mv.

Kirkeomgivelsesfredningen markeret med turkis og projektområdet indrammet med et rødt rektangel fremgår af følgende oversigtskort:

Oplagspladsen er endvidere anskueliggjort på følgende måde:

Per Aarsleff A/S har anført, at maskiner, skure og værktøjscontainere ikke opstilles på arealet. Der vil blive placeret 2-3 containere, som er 1,1 meter høje, til deponi af optagne betonrør og fraskær af pvc-rør. Der vil blive lagt bunker af jord, sand og stabilgrus, som ikke påtænkes at overstige 10 x 6 x 2,5 meter i størrelse. Per Aarsleff A/S vil til enhver tid være i dialog med menighedsrådet, og finder menighedsrådet, at noget er skæmmende, kan der hurtigt ændres i både mængder og placeringer.

Det fremgår i øvrigt af lejeaftalen, at arealet skal afleveres fuldstændigt retableret.

Aarhus Stift har udtalt, at det er oplyst i ansøgningsmaterialet, at der ikke vil blive opstillet containere og skurvogne på arealet, men at det alene benyttes som opbevaringsplads for diverse materialer, jord og grus mv. På den baggrund har stiftet ingen indvendinger mod, at arealet benyttes midlertidigt som byggeplads under forudsætning af, at der ikke opstilles skurvogne eller containere.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Tyrsted kirkes omgivelser betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Der er i sagen ikke foretaget en vurdering af projektets betydning for Natura 2000-områder og bilag IV-arter, men projektet gennemføres ved et byområde på en mark, som er i omdrift, i en lang afstand fra nærmeste Natura 2000-område. Fredningsnævnet lægger på den baggrund til grund, at projektet ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller stk. 3.

Den ansøgte oplagsplads vil være skæmmende for indsigten til og udsigten fra Tyrsted kirke, men da det alene er for en tidsbegrænset periode for 3 år, er det fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

På den baggrund og i lyset af formålet med det ansøgte meddeler fredningsnævnet dispensation.

Dispensationen meddeles på vilkår om, at arealet skal retableres fuldstændigt, når der ikke længere er brug for oplagspladsen, dog senest den 31. december 2027.

Denne afgørelse er truffet uden en besigtigelse, da fredningsnævnet kender området fra en anden besigtigelse ved Tyrsted kirke i november 2024.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,

- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Per Andersen,
3. Aarhus Stift,
4. Horsens Provsti,
5. menighedsrådet for Tyrsted-Uth kirker
6. Horsens Kommune,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Horsens,

8. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø,
9. Danmarks Naturfredningsforening, København,
10. Danmarks Naturfredningsforening, Horsens,
11. Dansk Ornitologisk Forening, København,
12. Dansk Ornitologisk Forening, Horsens,
13. Dansk Botanisk Forening, København,
14. Friluftsrådet, centralt,
15. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
16. Region Midtjylland,
17. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 21. marts 2025

FN-MJØ-157-2024. Belysning og beplantning

Fredningsnævnet modtog den 30. oktober 2024 Horsens Kommunes udtalelse om kommunens ansøgning om dispensation til at etablere belysning og beplantning ved Tyrsted kirke på matr.nr. 10r, 6r og 6a Tyrsted By, Tyrsted. Matr.nr. 6a er beliggende Kirkevej 15, 8700 Horsens og ejes af Hans Evald Sørensen. Matr.nr. 10r og 6r er beliggende Kirkevej 20, 8700 Horsens og ejes af menighedsrådet for Tyrsted-Uth kirker.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til belysning, men ikke til beplantning.

Fredningen

Projektområdet og kirkeomgivelsesfredningen fremgår af følgende oversigtskort:

Tyrsted kirkes frie omgivelser er sikret ved en række fredningsdeklarationer, som alle er godkendt af fredningsnævnet den 26. marts 1952. Det fremgår af disse deklarationer, at arealerne ikke må bebygges eller beplantes. Der må ikke anbringes transformatorstationer, telefon- eller telegrafmaster, skure, udsalgsboder, vogne til beboelse eller lignende skønhedsforstyrrende genstande. Der er dog på de privatejede arealer taget forbehold om enten beplantning med en højde, der ikke overstiger halvstammede træer eller om beplantning med buske mv.

Sagens indledende oplysninger

Horsens Kommune har oplyst, at kommunen ønsker at etablere enkeltrettede delte stier i begge sider af Kirkevej mellem Bjerrevej og Klokkedalsvej. I forbindelse med projektet ønskes den eksisterende smalle vej ud-

videt, og der er behov for afvandingskonstruktioner, belysning og beplantning. Samfundsudviklingen i området har resulteret i et stort behov for at forbedre forhold for gående og cyklister på strækningen. Projektet er politisk vedtaget som et af flere trafikikkerhedsprojekter i 2023.

Projektet vil skabe sikre forhold for gående og cyklister, som fremover kan færdes på enkeltrettede delte stier. Vej og sti skilles af skillerabat efter krav i vejreglerne. Den øgede mængde belagt areal kræver opsamling af regnvand, som sker ved hjælp af afvandingskonstruktioner. Der er behov for etablering af belysning på strækningen af hensyn til trafikikkerhed og tryghed. Vejtræer i begge sider af vejen vil visuelt indsnævre tværprofilen og resultere i en lavere hastighed på strækningen og dermed bedre trafikikkerhed.

Projektet kræver arealerhvervelse af 2.339 m² for at få plads til det nye tværprofil. Vejtræer og belysningsmaster etableres indenfor kirkeomgivelsesfredningen. Der ønskes beplantet med vejtræer i den bagerste rabat i tværprofilen i vejens begge sider. Der planlægges ikke plantet vejtræer på området med kirkeomgivelsesfredningen på matr.nr. 6r Tyrsted By, Tyrsted. Derudover ønskes der opsat belysningsmaster for at sikre tilstrækkelig belysning på vej og sti. Grundet det brede tværprofil bliver der behov for at etablere belysning i begge sider af vejen. Denne vil blive placeret i bagkant sti. Afstanden mellem masterne er endnu ukendt og skal fastlægges på baggrund af en belysningsberegning. Typisk vil afstanden mellem master være 20-35 meter. Vejtræer vil blive plantet mellem masterne, så der vil forekomme huller i træækken, hvor belysningsmasterne står placeret.

Det ønskes taget i betragtning, at der vest for kirken allerede står høje træer, som skærmer for udsyn til kirken for trafikanter på Bjerrevej og en del af strækningen på Kirkevej. I projektet bliver der ikke plantet vejtræer direkte foran kirken. Det ønskes endvidere taget i betragtning, at der indenfor fredningen på matr.nr. 10r Tyrsted By, Tyrsted er plantet træer og etableret belysningsmaster. Der er desuden nordøst for kirken, men dog udenfor fredningen, en sti med belysning.

Aarhus Stift har udtalt ikke at have bemærkninger til projektet, idet det vurderes, at det ikke vil have negative konsekvenser for kirken eller dens omgivelser.

Fredningsnævnets besigtigelse og notat

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 25. november 2024 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Per Andersen. Endvidere deltog Hans Evald Sørensen med Bente Sørensen og Hans-Jakob Sørensen, menighedsrådet ved Jann Besenbacher, Horsens Kommune ved Dagrún Sara Gunnarsdóttir og Danmarks Naturfredningsforening ved Asger Spangsberg.

På baggrund af besigtigelsen udsendte fredningsnævnet den 27. november 2024 følgende notat med referat fra besigtigelsen og retningslinjer for sagens yderligere oplysning:

”Dagrún Sara Gunnarsdóttir gennemgik projektet, som blev drøftet.

Det blev i øvrigt oplyst, at der i samme uge er ekspropriationsforretning i relation til Hans Evald Sørensens ejendom. Han er imod projektet og særligt beplantningen, som vil hindre den indsigts og udsigt, som fredningen skal sikre.

Fredningsnævnet redegjorde begrundet for, at sagen ikke på nuværende tidspunkt er tilstrækkeligt oplyst. Der vil også blive givet en skriftlig tilbagemelding herom.

Fredningsnævnet skal således anmode om at modtage en retvisende visualisering af projektet og af indsigten til kirken, og herunder en specifik beskrivelse af antal og placering af henholdsvis belysning og træer, som ønskes placeret henholdsvis indenfor og udenfor det fredede areal.

Fredningsnævnet skal endvidere anmode om at få oplysninger om de træer, som ønskes plantet, herunder størrelsen af disse når de er fuldt udviklet.

Det bemærkes i den forbindelse, at træplantning foran Tyrsted kirke vil få betydning for indsigten til kirken. Horsens Kommune anmodes derfor også om at uddybe baggrunden for nødvendigheden af, at der indgår plantning af træer i projektet.

Fredningsnævnet skal i øvrigt fortsat anmode Horsens Kommune om at indsende den vurdering af projektets betydning for Natura 2000 og bilag IV-arter, som tidligere er blevet efterspurgt.”

Yderligere om projektet

Horsens Kommune har den 6. marts 2025 indsendt bl.a. følgende visualiseringsplan over projektet:

Horsens Kommune har nærmere anført, at belysningsberegninger har vist, at der er behov for opsætning af 12 nye master på strækningen samt flytning af én eksisterende mast. Masteplaceringen skal etableres forskudt for at sikre, at der ikke opstår mørke områder på stien mellem træerne. Masterne er seks meter høje og af samme type som de eksisterende master på Kirkevej mod krydset. Ud af de 13 master er fem af disse placeret indenfor fredningen.

Der ønskes plantet 32 træer på strækningen langs vejen, hvor blot otte af disse træer er placeret indenfor fredningen. Der er ikke plantet træer direkte foran kirken og kirkediget for at bevare det frie indsyn til kirken fra vejen. Arealet er ikke omfattet af fredningen, men holdes frit for at imødekomme et ønske fra menighedsrådet for at bevare det frie indsyn til kirken. Da kirken i sig selv er med til at indskrænke byrummet modsat de store åbne marker på resten af strækningen, vurderes det tilstrækkeligt til at sikre det ønskede hastighedsniveau.

Vejstrækningen på Kirkevej mellem Bjerrevej og Klokkedalsvej er i byzone, men befinder sig i et åbent landskab med store marker på begge sider af vejen. Trafikanter vil derfor opleve at færdes udenfor by. Det er en kendt effekt, at det åbne rum påvirker trafikanters adfærd, og det vil derfor efter vejudvidelsen resultere i højere hastigheder på denne vejstrækning.

Det er vigtigt at få skabt et byrum, som understøtter, at strækningen er i byzone. Vejen skal være selvforklarende, så trafikanter ikke bliver i tvivl om, at de færdes indenfor eller udenfor byzone, og for at opnå den

tilsvarende adfærd og hastighed. Vejen opleves bynær, når facader, belysning og beplantning mv. er i den umiddelbare nærhed af vejen.

I Vejdirektoratets håndbog om fartdæmpere står det beskrevet, at rummets dimensioner har stor betydning, og at man i smalle rum, f.eks. med vejtræer vil færdes med lavere hastighed og være særlig opmærksom.

Udover behovet for at gøre vejen bynær skal der sikres tilstrækkelig trafiksikkerhed for de gående og cyklende, så disse kan krydse vejen sikkert mellem de enkeltrettede stier for at anvende kirkens sti fra Kirkevej. Visuelle virkemidler til fartdæmpning er altid at foretrække, hvis det vurderes tilstrækkeligt til at opnå den ønskede effekt, og især for nyanlæg.

Det er Horsens Kommunes vurdering, at det på den baggrund er nødvendigt aktivt at indarbejde tiltag for at sikre trafiksikkerheden for lette trafikanter, bl.a. ved at sikre lav hastighed og skabe et byrum for at understøtte, at man er i en by. Derfor er det besluttet at anvende vejtræer i projektet. Vejtræerne vil gøre vejen bynær og skabe et smallere rum og dermed understøtte, at vejen befinder sig i byzone. Vejtræerne vil snævre vejen ind og fungere som et visuelt virkemiddel til at opnå den nødvendige effekt. Vejtræerne er med til at regulere trafikanternes adfærd og bidrager derfor også til at få skabt trafiksikre forhold omkring krydsnings-tidspunktet.

Der er overvejet alternativer til vejtræer i form af andre typer for fartdæmpning, som også kan opnås ved at etablere fysiske fartdæmpere som bump og chikaner. Denne form for fartdæmpere vurderes at være til gene for kirken og brugere af kirken. Generne opleves i form af støjgener i forbindelse med passage af bump og deceleration og acceleration. Derfor ønskes denne form for fartdæmpning ikke anvendt af hensyn til kirken.

Horsens Kommune vurderer, at den visuelle effekt fra vejtræer er tilstrækkelig og mindst generende for kirken og dens brugere. Derfor vurderes det nødvendigt at plante træer på vejstrækningen.

Vejtræerne er valgt placeret med en indbyrdes afstand på ca. 10 meter i en balance for hensynet til indsyn til kirken samtidig med, at effekten af et smalt rum skal kunne opnås.

Eventuelle huller i træækken som følge af, at træer ikke vil kunne plantes indenfor fredningen, kan trække trafikanternes opmærksomhed væk fra vejen. Huller i træækken indikerer overkørsler, sideveje eller anden form for krydsende trafik. Det forvirrer trafikanterne, at der kommer ophør i træækken, og det gælder både bilister, cyklende og gående.

Den fulde fartdæmpende og bynære effekt opnås kun ved den sammenhængende plantning af træer på hele strækningen og dermed også for plantning af træer indenfor fredningen.

Træarten for de vejtræer, som ønskes plantet, er besluttet på baggrund af et tværfagligt samarbejde i Horsens Kommune, hvor målet har været at vælge en træart, som ikke bliver for høj, og som samtidig vil gavne biodiversitet mv. Den valgte træart er Skovabild, som er et vildt æbletræ, der typisk vokser til en højde af 5-7 meter, når det er fuldvoksnet, og med en kronediameter på 4-5 meter. Træerne vil blive beskåret årligt, hvorfor det forventes, at kronediameteren ikke vil overskride fire meter. Højden anslås til at blive seks meter. Træerne har let savtakkeblade og får røde blomsterknopper, som udvikler sig til rosa hvide vellugtende blomster, som efterfølgende bliver til frugter i form af 2-4 cm store æbler.

Natura 2000 og bilag IV-arter

Horsens Kommune har ligeledes den 6. marts 2025 afgivet en udtalelse om projektets betydning for Natura 2000-områder og bilag IV-arter.

Det nærmeste Natura 2000-område er N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave, som ligger ca. 7,7 km nordøst for fredningen. Området er udpeget som habitatområde nr. 52 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave og fuglebeskyttelsesområde nr. 36 Horsens Fjord og Endelave. Området er desuden udpeget som Ramsarområde nr. 13 Horsens Fjord og Endelave.

Natura 2000-område N236 Bygholm Ådal ligger ca. 7,8 km nordvest for fredningen. Området er udpeget som habitatområde nr. 236 Bygholm Ådal.

Øvrige Natura 2000-områder inddrages ikke i vurderingen som følge af afstanden til disse.

Natura 2000-området Horsens Fjord, havet øst for og Endelave har et samlet areal på 46.154 ha, hvoraf 42.739 ha er maritimt. Området er specielt udpeget for at beskytte kyst- og marine naturtyper og de tilknyttede arter og fugle. Havområderne rummer store arealer af de marine naturtyper stenrev og bugter og vige. På land er strandeng arealmæssigt dominerende, mens elle- og askeskov er den vigtigste skovnaturtype.

Af terrestriske arter på udpegningsgrundlaget hører odder, sumpvindelsnegl og skæv vindesnegl, hvor især sidstnævnte stedvis er talrig langs områdets kyster. De mest talrige ynglefugle er skarv, splitterne og havterne, mens klyde og havørn også yngler i området. Af trækfugle er hjejle, edderfugl, hvinand og lille kobbersneppe mest udbredt. I de marine områder er der væsentlige forekomster af marsvin og spættet sæl.

Naturtilstanden for de lysåbne terrestriske naturtyper er vurderet god-høj på 2/3 og moderat-ringe på 1/3 af arealerne. De fleste skovnaturtyper vurderes overordnet set at være stabile, men enkelte skovnaturtyper udviser fadende tendens for store træer og antallet af stående døde træer.

Ynglebestande af havørn, rørhøg og splitterne vurderes at være stabile, mens bestandene af klyde, skarv og havterne vurderes at være faldende. Den overvejende del af levestederne for klyde, rørhøg, splitterne og havterne er i god-høj tilstand uden væsentlige trusler. Bestandene af trækfugle er fluktuerende. Levestedet for sumpvindelsnegl er truet grundet tilgroning med pil.

Horsens Kommune vurderer, at projektet ikke medfører forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelse af arter, som Natura 2000-området er udpeget for. Denne vurdering tager afsæt i projektets begrænsede omfang og afstanden fra projektet til Natura 2000-området, som hovedsageligt er et marint område. Der lægges vægt på, at projektet ikke kan udgøre en trussel mod eller forstyrre hverken terrestriske eller marine udpegningsarter, og at habitatnaturtyper og udpegede levesteder ikke vurderes at blive forringet af projektet.

Natura 2000-området Bygholm Ådal har et samlet areal på 5 ha. Området er specielt udpeget for at beskytte forekomsterne af kalkoverdrev, kildevæld, rigkær og vandløb og de tilknyttede arter odder, bæklampret og vindelsnegle. Området er således primært karakteriseret ved skrænter med overdrev og kildevæld og ådalsbund med rigkær, og der er desuden et par mindre rød-elle-skove, som står på fugtig bund.

Områdets værdifulde kalkrige overdrev rummer en lang række udryddelsestruede, sårbare og sjældne overdrevssvampe og sjældne, karakteristiske plantearter. Der findes desuden flere sure overdrev i området. På overdrevene er der fundet en række insektarter, heraf flere sjældne arter som er knyttet til lysåbne overdrevsnatur. I de udbredte rigkær langs åen findes flere steder fredede orkidéer og andre karakteristiske kærplanter. I kærerne er der fundet skæv vindesnegl og sumpvindelsnegl, som er på områdets udpegningsgrundlag.

Overordnet vurderes der ikke at være trusler mod udpegningsarterne i området. Naturtilstanden for de lysåbne naturtyper er overordnet moderat især grundet tilgroning og manglende pleje, men der er også arealer i god og høj tilstand, hvor pleje i form af afgræsning giver en lav og forholdsvis artsrig vegetation.

Horsens Kommune vurderer, at projektet ikke medfører forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som Natura 2000-området er udpeget for. Denne vurdering tager afsæt i projektets begrænsede omfang og afstanden fra projektet til Natura 2000-området. Der lægges desuden vægt på, at der ikke vurderes at være trusler mod områdets udpegningsarter. Det vurderes dermed, at projektet ikke vil forringe habitatnaturtyper eller levesteder, og at projektet ikke kan udgøre en trussel mod eller forstyrre udpegningsarter.

Der er registreret bilag IV-arterne *flagermus* i form af syd-, dværg-, troid-, brun-, vand-, pipstrel-, skimmel- og frynseflagermus i en afstand af ca. 0,5-1,5 km syd og vest for projektområdet. Damflagermus er desuden registreret ca. 3 km nord for projektområdet.

De eneste træer, der vokser i nærheden af Kirkevej, er kirkegårdstræerne, som ikke berøres af projektet. Der sker derved ikke nogen form for påvirkning eller forstyrrelse af flagermusegnede træer i projektet, og det vurderes, at projektet ikke vil medføre en beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rastesteder for de syv andre flagermusarter, der er registreret i nærheden af projektet.

Projektet indebærer etablering af belysning på strækningen af hensyn til trafiksikkerhed og tryghed. Vejtræer etableres samtidig i begge sider af vejen med henblik på at indsnævre tværprofilet visuelt og skabe lavere hastighed på strækningen for at forbedre trafiksikkerheden. Den nye allé etableres i et område, der aktuelt er helt åbent, og det vurderes potentielt at kunne skabe en ny ledelinje i landskabet, som på sigt også vil kunne blive til et fourageringsområde for de flagermusarter, der foretrækker at jage i åbent eller semiåbent landskab over land, primært brun-, syd-, skimmel- og troldflagermus.

Horsens Kommune vurderer, at området aktuelt ikke udgør et egnet levested eller fourageringsområde for flagermus. Området er helt åbent uden strukturer, der kan udgøre ledelinjer for flagermus, og arealerne på begge sider af Kirkevej er opdyrket agerjord, hvorfor der vil være begrænset med føde for flagermus. Det betyder, at opsætning af lyskilder ikke vil få en negativ påvirkning på flagermus.

Horsens kommune vurderer således, at områdets økologiske funktionalitet for flagermus kan opretholdes. På sigt vurderes området at kunne blive mere attraktivt for især brun-, syd-, skimmel- og troldflagermus, når træerne langs vejen har opnået en vis størrelse og udgør levesteder for insekter. Her vil flagermus kunne fouragere langs alléen, ligesom alléen generelt vil fungere som ledelinje i landskabet.

Stor vandsalamander er registreret ca. 1,3 km sydøst for projektområdet. Arten er udbredt i det meste af landet, men dog kun fåtallig i Vestjylland og Vendsyssel og manglende på flere af øerne. I marts-april kommer dyrene frem fra deres vinterdvale og søger mod vandhullerne. Her sker parring og æglægning, hvor hunnen lægger 200-400 æg, som klækker i løbet af nogle uger. De bedst egnede ynglevandhuller er lysåbne, ikke næringsrige og uden fisk og ænder. Efter yngleperioden søger stor vandsalamander på land, hvor de søger ly nær vandhullet (150-200 meter) typisk i skov eller nær menneskelig bebyggelse. I oktober søger stor vandsalamander mod overvintringsstederne, som oftest er på land, men som sjældent også kan findes i vand. Arten er nataktiv, og føden består af orme, insekter, snegle, krebsdyr og haletudser. Størstedelen af bestandene opsøger levesteder indenfor få hundrede meter af deres yngleområder, men enkelte individer kan dog vandre op til 1 km. Rastestederne er oftest knyttet til skov eller menneskeboliger i forbindelse med brædde- og stenbunker, terrassefliser, kældre eller lignende.

Der er ca. 300 meter fra projektområdet til nærmeste vandhul. Horsens Kommune vurderer derfor, at projektets anlægsfase ikke medfører risiko for individdrab af arten, da der er tale om anlægsarbejde langs eksisterende vej, hvor en forekomst af padden vurderes at være usandsynlig. I projektets driftsfase vurderes risiko for individdrab ikke at adskille sig fra den nuværende situation, idet en stigning i antallet af cyklister i dagtimerne ikke vurderes at være af betydning for vandrende padden, der typisk vandrer om natten. Det vurderes således, at områdets økologiske funktionalitet for stor vandsalamander kan opretholdes.

Odder er registreret ca. 1,6 km syd for projektområdet i Dallerup sø. Der er også registreret odder ca. 2,5 km nord for projektområdet ved udløbet i Klokkedal å i Horsens fjord. Odderen er udbredt i det meste af Jylland og har etableret små bestande på Fyn og Sjælland. Dyret kræver forholdsvis uforstyrrede habitater med rent vand, meget og høj bredbevoksning og mange fisk. Odderen er territorial, og hannen kan have et territorium på mere end 10 km vandløb, mens hunnerne lever på mindre områder end hannerne. Odderen bliver kønsmoden i en alder af to år og kan parre sig året rundt, men de fleste fødsler sker i sommer- og efterårsmånederne. Hunnen får ungerne i en hule gemt i brinken eller eventuelt en gammel rævegrav, og hun tager sig af sine unger i op til et år. Først efter to år parrer hun sig igen. Føden består af fisk, padden, invertebrater og fugle.

Horsens Kommune vurderer, at det nærmeste egnede habitat for odder er i Dallerup sø med tilknyttede vandløb, hvilket er i betragteligt afstand fra projektet. Støj fra projektets driftsfase og fra cyklister i dagtimerne vurderes samtidig ikke at adskille sig væsentligt i udbredelse og niveau i forhold til den nuværende situation.

Derfor vurderes risikoen for individdrab ikke at blive ændret som følge af projektet. Det vurderes således, at områdets økologiske funktionalitet for odder kan opretholdes.

Samlet vurderer Horsens Kommune således, at projektet ikke vil forringe de nærmeste Natura 2000-områders naturtyper, levesteder eller arter på udpegningsgrundlagene, og at projektet ikke vil påvirke yngle- eller rasteområder eller forstyrre de bilag IV-arter, som findes i nærheden af projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsdeklarationerne af 26. marts 1952 til sikring af Tyrsted kirkes frie omgivelser betyder, at etablering af beplantning i form af vejtræer og belysningsmaster kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at foretage en anden vurdering end den vurdering om projektets betydning for Natura 2000-områder og bilag IV-arter, der er foretaget af Horsens Kommune, og som er gengivet ovenfor. Fredningsnævnet finder på den baggrund og efter sagens øvrige oplysninger, at projektet ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller stk. 3.

Der er i fredningerne forbud mod at opsætte telefon- eller telegrafmaster eller lignende skønhedsforstyrrende genstande, som naturligt også må forstås som lysmaster.

Det er dog fredningsnævnets opfattelse, at opstilling af fem sådanne master indenfor fredningen ikke har afgørende betydning for oplevelsen af fredningen, herunder også når henses til, at der langs vejen opsættes et større antal lysmaster udenfor fredningen og således også lige ud for kirken og kirkegården.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til at etablere lysmasterne.

Vejtræerne vil derimod utvivlsomt have en negativ betydning for indsigten til kirken og kirkegården fra Kirkevej, og fredningsnævnet finder ikke, at det anførte om baggrunden for - foruden de mange andre træer udenfor fredningen - også at plante disse træer på strækningen fra lyskrydset med Bjerrevej og til T-krydset ved Klokkedalsvej kan begrunde en så indgribende begrænsning i indsigten til kirken og kirkegården.

Fredningsnævnet meddeler derfor ikke dispensation til plantning af vejtræerne.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,

- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Per Andersen,
3. Hans Evald Sørensen,
4. Aarhus Stift,
5. Horsens Provsti,
6. menighedsrådet for Tyrsted-Uth kirker
7. Horsens Kommune,
8. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø,
9. Danmarks Naturfredningsforening, København,
10. Danmarks Naturfredningsforening, Horsens,

11. Dansk Ornitologisk Forening, København,
12. Dansk Ornitologisk Forening, Horsens,
13. Dansk Botanisk Forening, København,
14. Friluftsrådet, centralt,
15. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
16. Region Midtjylland,
17. Slots- og Kulturstyrelsen.